

MONITORING ŠKŮDCŮ POLNÍ ZELENINY - 32. TÝDEN (9.8.2021)

Kamil Holý

Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.

Zprávy jsou zveřejňovány v Zelinářském zpravodaji, na Rostlinolékařském portálu a umístěny na webových stránkách VÚRV: www.vurv.cz - záložka [Poradenství](#). Monitoring je podpořen z prostředků MZe - NAP (Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů).

Výskyt škůdců

Zvyšuje se početnost molice vlašovičnickové, vyšší pozornost věnovat ochraně porostů sklizených v září/říjnu, ve kterých má čas se namnožit. Zdrojem molic jsou porosty zeleniny - po sklizni co nejdříve zapravit do půdy. V porostech vajíčka a housenky můr i běláška. V hlávkách zelí třásněnky.

Brukvovitá zelenina - molic přibývá, zdrojem jsou především starší porosty - zapravit do půdy ještě před líhnutím dospělců. Pokud jsou sklizené porosty bez pupárií molic, možno ponechat jako lapací rostliny. Začínají se objevovat třásněnky v hlávkách zelí, pokud zalezou pod listy, insekticidy se k nim nedostanou - ochranu cílit na naletující jedince. Jsou první snůšky a housenky můry zelné a kapustové, početnost se bude zvyšovat. Zápředníčků je méně, ale lokálně mohou škodit, stejně tak bělásci a další druhy motýlů. Obdobně variabilní škodlivost je u dřepčίκů, jeden týden jsou, další téměř žádní. Konec kladení květilky, v porostech larvy a pupária. Někde v nízkých počtech přežívají mšice.

Ostatní zelenina - odchty osenice polní se postupně zvyšují, první housenky budou do 14 dnů. V některých porostech může škodit polyfágní kovolessklec gama. Z dalších druhů ve vyšších počtech pouze mandelinka bramborová a třásněnky.

Deštivé a vlhké počasí podporuje rozvoj chorob => bude vyšší výskyt saprofágních druhů hmyzu (vyvíjejí se v hnijící zelenině - nejsou příčinou hnilob - neškodí).

Rizikové - molice, zápředníček, mandelinka, dřepčící

Molice vlašovičnicková

- početnost se postupně zvyšuje, nepodcenit ochranu především u porostů, které zůstanou na poli do konce září/října, na nich se může rychle namnožit.

Zdrojem jsou především starší porosty, které je nutné v případě výskytu pupáří zapravit do půdy co nejdříve po sklizni.

Monitoring - na spodní straně listů dospělci, snůšky vajíček, nymfy a pupária.

Ochrana - při vyšším výskytu ošetřit proti dospělcům před vykladením vajíček. Tankmix s olejem výrazně zvýší účinnost.

Dřepčící - *Phyllotreta* spp.

- plošný výskyt, ale jen místy nad prahem škodlivosti. V letošním roce je zatím nižší tlak.

Monitoring - dospělci jsou většinou na vrchní straně listů, ve kterých jsou vykousané dírky.

Ochrana - vyšší škodlivost je za sucha, kdy poškozené listy rychleji usychají. U mladých rostlin se ošetření provádí při výskytu více než 1 dospělce na rostlinu, u rostlin s více listy určuje ochranu rozsah poškození listové plochy.

Prevenčí je obsev mladých porostů hořčicí, kterou dřepčící upřednostňují před tuhými listy většiny druhů brukvovitých zelenin.

Zápředníček polní

- tento týden méně housenek i dospělců, ale nepodceňovat, příští týden se může početnost opět zvýšit.

Monitoring - zelené housenky zpravidla na spodní straně listů, žijí jednotlivě, ale na listu může být více housenek. Mají tvar brousku (nejširší uprostřed, k hlavě a zadečku se zužují). Skeletují listy, vrchní pokožka zůstává neporušena.

Dospělci se monitorují feromonovými lapáky.

Ochrana - provádí se proti mladým housenkám, které jsou nejcitlivější k insekticidům. Housenky jsou ukryté na spodní straně listů pod pokožkou => použít přípravky pronikající do pletiv (lokálně systémové) nebo kontaktními přípravky ošetřit i spodní stranu listů.

Bělásek řepový

- housenky bělásků jsou citlivé k insekticidům, ale v letošním roce není takový tlak škůdců, proto se mohou dožít do vyšších instarů (letos na polích více housenek). Škodí hl. v druzích tvořících hlávky (vada vzhledu - pouze na zpracování).

Monitoring - žlutá vajíčka jednotlivě na spodní straně listu, zelená housenka zpočátku na spodní straně listu, starší se zažirají do hlávek (pozná se podle čerstvého trusu nalepeného na listech či nahromaděného v paždí listů).

Příbuzný b. zelný klade více vajíček a housenky žerou pohromadě, letos je více dospělců než v předchozích letech, ale škodí především na zahrádkách, na polích občas dospělci, vajíčka a housenky zatím minimálně.

Ochrana - pod prahem škodlivosti držen ochrannou proti dřepčíkům a molicím, škodlivost se projeví při nižší intenzitě ochrany. Starší instary ukryté v hlávkách jsou hůře zasažitelné.

Mšice zelná a broskvoňová

- slabá migrace pokračuje, regulaci většinou zvládnou predátoři bez použití insekticidů.

Monitoring - různě velké kolonie na listech a v hlávkách.

Ochrana - provést v závislosti na početnosti užitečných organismů. V současnosti hojně larvy pestřenek i mšicomaři si s malými koloniemi dokáží poradit.

Třásněnky

- na brukvovitých rostlinách výskyt lokální, ale noví dospělci mohou naletovat z okolí. Na cibuli jsou počty dospělců i nymf stále nízké, bez škod.

Monitoring - dospělci i nymfy jsou ukryté mezi nahloučenými listy nebo volně na listech. V místě sání černé kupičky trusu.

Ochrana - v závislosti na množství a poškozené ploše. U citlivých odrůd brukvovité zeleniny po sání vznikají i

nádorky - vada vzhledu. Vyšší riziko je u velkých rostlin, které začínají tvořit hlávky - dospělci se v nich schovávají a postřik se k nim nedostane - ochrana se cílí na naletující dospělé.

Užitečné organizmy

Obdobné minulému týdnu. Zvyšuje se výskyt parazitoidů zápředníčka (lumek + lumčík), v porostech poletují dospělci mšicomařů a parazitoidi pestřenek z podčeledi Diplazontinae. S úbytkem mšic ubylo pestřenek, z vajíček zlatooček zatím larvy vidět nejsou. Slunéček stále velmi málo.

Začínají se objevovat snůšky mūr a první vylíhlé housenky, početnost se bude zvyšovat

Sklizené, ale nezapravené porosty jsou zdrojem molíc pro další plochy. Na spodní straně listů kedlubnů pupária a čerstvě vylíhlý dospělec (má ještě průhledná křídla).

Odchyt osenice polní a zápředníčka do feromonových lapáků v roce 2021

- tečkovaně - průměrný odchyt v předchozích letech (průměr ze všech 3 lokalit)
- zápředníček - čárkovaná čára (průhledný lapák), plná čára (neprůhledný lapák) - rozdíly v odchycích na stejné lokalitě

Osenice - začátek letu 2. generace

Zápředníček - vyšší výskyt pouze lokálně

